

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»

Циклова комісія гуманітарних дисциплін та фізичної підготовки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ПВНЗ «Фінансово-правовий коледж»
Тамара ГУБАНОВА
серпень 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Латинська мова»
для здобувачів освіти

галузь знань 08 Право
спеціальність 081 Право
освітньо-професійний ступень фаховий молодший бакалавр
освітньо-професійна програма Право
вид дисципліни Обов'язкова /вибіркового блоку

Форма навчання	Денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	четвертий
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	залік

Викладач: Щербань М.Т.

Затверджено: На 2024___/2025___ н.р. Протокол №8/1 від " 30 " 08 2024___ р.

Пролонговано: На 20___/20___ н.р. () " " 20___ р.

ВСТУП

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Латинська мова» - ознайомлення студентів із загальноосвітнім значенням латинської мови; дати потрібний обсяг знань із нормативної граматики латинської мови; розширити їхній світогляд вивченням латинських прислів'їв та крилатих висловів, застосування латинської юридичної термінології у галузях права.

Дисципліна «Латинська мова» полягає в тому, щоб сформувати у студентів уявлення про основні етапи розвитку юридичної латини, специфіку творення юридичної термінології, значення латинської юридичної термінології у процесі становлення терміносистем української та англійської мов. Досягнення мети передбачає ознайомлення з джерелами юридичної термінології, здобутками римських юристів і їхнім внеском у процес становлення й кодифікації Римського права, сентенціями римських філософів, юристів, літераторів на юридичну тематику. Успішне опанування дисципліни передбачає формування у студентів навичок, розвиток вмінь та розширення знань для:

- самостійного дослідження термінології і основних закономірностей її функціонування в синхронічному і діахронічному аспектах;
- реферування наукової літератури;
- самостійної науково-дослідної лінгвістичної роботи із застосуванням різноманітних методів і прийомів;
- критичного аналізу наукової літератури і застосування теоретичних та практичних знань у власних наукових дослідженнях.

Завданнями навчальної дисципліни є оволодіння такими компетентностями:

Інтегральна компетентність (ІК)–Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правничої діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування правових доктрин, принципів, правових інститутів і норм та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК1 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3 – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК5 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6 – Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8 – Здатність працювати в команді.

2. Результати навчання за дисципліною

Студент має **знати та розуміти, вміти**:

РН2– Здійснювати письмову та усну професійну комунікацію державною мовою, правильно вживати правничу термінологію.

РН3– Спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.

РН4– Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення професійних задач.

РН5– Використовувати навички пошуку, оброблення та аналізу інформації у професійній діяльності.

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати:</i> основні етапи розвитку юридичної латини, специфіку творення юридичної термінології, значення латинської юридичної термінології у процесі становлення терміносистем української та англійської мов.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, підсумкова контрольна робота, тестове контрольне опитування</i>	20%
1.2.	<i>Знати:</i> загальноприйняті робочі визначення основних понять і категорій лінгвістики.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, підсумкова контрольна робота, тестове контрольне опитування</i>	10%
1.3.	<i>Знати:</i> основи граматики: синтаксичні та морфологічні особливості латинської мови.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, підсумкова контрольна робота, тестове контрольне опитування</i>	10%
1.4.	<i>Знати:</i> до 1000 лексичних і словотворчих одиниць, 50-70 крилатих латинських виразів та ідіом.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквіум</i>	10%
1.5.	<i>Знати</i> словникову форму всіх частин мови, що визначаються в курсі, відміни іменників і прикметників, афікси, числівники, числівники як префікси, прислівники і займенники	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквіум</i>	10%
2.1.	<i>Вміти</i> правильно писати латинські літери, вільно читати латинською мовою, грамотно писати.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквіум, розв'язання казусу</i>	10%
2.2	<i>Вміти</i> визначати частини (компоненти) складного терміна, розуміти етимологію терміна-композиції, розуміти інформативне	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна</i>	<i>Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна</i>	10%

	навантаження термінів та визначення загального змісту термінів-комполітів.	<i>робота студента</i>	<i>робота, колоквиум, розв'язання казусу</i>	
2.3	<i>Вміти</i> читати та розуміти фахову іношомовну літературу; перекладати терміни з латинської на українську мову та навпаки; проводити усний обмін інформацією в процесі повсякденних контактів з метою отримання інформації, необхідної для вирішення певних завдань діяльності.	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквиум, розв'язання казусу</i>	10%
3.1	<i>Здатність</i> оперувати загальноприйнятими робочими визначеннями основних понять і категорій лінгвістики; - володіючи методологією і методикою різних наукових напрямів і шкіл, здійснювати самостійне наукове дослідження мовних явищ; - проводити аналіз наукових здобутків античних та новітніх лінгвістичних традицій тощо.	<i>Семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, підсумкова контрольна робота, колоквиум, розв'язання казусу</i>	10%

3. Співвідношення результатів навчання за дисципліною із результатами навчання за освітньо-професійною програмою

Результати навчання за освітньо-науковою програмою (назва)	Результати навчання за дисципліною (код – <i>тільки ті, які указані в таблиці 5</i>)		1.2	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	3.1
РН 2 Здійснювати письмову та усну професійну комунікацію державною мовою, правильно вживати правничу термінологію.			+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН 3 Спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності.			+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН4 Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення професійних задач.			+	+	+		+		+		+
РН5– Використовувати навички пошуку, оброблення та аналізу інформації у професійній діяльності.			+		+	+			+	+	+

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Максимальна підсумкова оцінка за цю навчальну дисципліну становить 100 балів, з яких максимальна кількість балів за підсумками поточного оцінювання становить 40 балів, за результатами підсумкового оцінювання – 60 балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується шляхом додавання кількості балів, отриманих за результатами поточного оцінювання, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (іспит); для успішного завершення вивчення дисципліни сума таких балів не може бути меншою ніж 60 балів.

4. Форми оцінювання студентів

Семестрові форми оцінювання:

- Фронтальне опитування – від 1 до 5 балів
- Переклад – від 1 до 5 балів
- Доповідь – від 1 до 5 балів
- Написання листів – від 1 до 5 балів
- Дві модульні контрольні роботи – від 5 до 10 балів за кожну (всього: від 10 до 20 балів)

Мінімальна кількість балів, яка може бути отримана студентом за відповідними формами оцінювання, складає 24 бали, а максимальна - 40 балів. При фактичному перевищенні максимальної кількості балів, отриманої студентом за семестровими формами оцінювання (>40 балів), кількість балів, які виставляються за результатами семестрових форм оцінювання, складає 40 балів. У разі, якщо студенту за семестровими формами оцінювання виставлено менше 24 балів, то він не допускається до складання іспиту.

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит

	ЗМ1 1	ЗМ 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

Підсумкова оцінка є сумою балів, виставлених студенту за результатами семестрових форм оцінювання та оцінки за іспит (балів, отриманих на іспиті).

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою за 36 балів. У випадку коли студент на екзамені набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), в екзаменаційній відомості у колонці «бали за екзамен» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

5. Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде практичні заняття, у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: фронтальне опитування, експрес опитування, тестування (з набору суджень вибрати вірні), модульні контрольні роботи.

При поточному контролі під час практичних занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань практичного

заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить практичні заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів.

У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, виконання письмових завдань. Пропущене заняття може бути відпрацьоване не пізніше двох тижнів з дати завершення дії поважних причин. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Для студентів, які за семестровою формою оцінювання отримали кількість балів, яка є меншою мінімальної кількості балів (<24 балів), проводиться додаткова заключна контрольна робота з питань, необхідних та достатніх для отримання допуску до заліку. Обсяг та зміст заключної контрольної роботи визначається викладачем залежно від рівня успішності студента (наприклад, кількості набраних балів протягом семестру; кількості пропущених занять і їх питомої ваги у загальній кількості занять; тем, з яких не отримано оцінку або отримано недостатню кількість балів; невідпрацьованих занять тощо).

Результатом проведення заключної контрольної роботи може бути: (1) допуск до заліку з виставленням студентові 24 балів, як оцінки за семестровими формами оцінювання; або (2) недопуск до іспиту з виставленням студентові лише тих балів, які він набрав за семестровими формами оцінювання (без врахування результатів заключної контрольної роботи).

6. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

7. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план практичних занять та самостійної роботи

Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	Семінар. заняття	Самостійна робота
	Змістовий модуль 1			
Тема 1	Вступ. Латинська мова у міжнародній науковій термінології.	3	2	3
Тема 2	Латинський алфавіт.	2	2	2
Тема 3	Вимова приголосних та голосних	2	2	2
Тема 4	Буквосполучення. Наголос.	3	2	3
	Модульний контроль		2	
	Змістовий модуль 2			
Тема 5	Іменник. Прикметник. Перша та друга відміна іменників. Дієслово	3	2	4
Тема 6	Теперішній час дійсного способу активного та пасивного стану. Присвійні та особові займенники.	3	2	4
Тема 7	Минулий час дійсного способу активного та пасивного стану.	3	6	4
Тема 8	Майбутній час(I) дійсного способу активного та пасивного стану.	3	3	4
Тема 9	Третя відміна іменників. Прикметники	4	3	4

	третьої відміни. Іменники четвертої та п'ятої відмін.			
Тема10	Часи системи перфекта. Ступені порівняння прикметників.	4	3	4
	Модульний контроль		2	
	ВСЬОГО	30	26	34

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – **30 год.**

Семінарські заняття – **26 год.**

Самостійна робота – **34 год.**

8. Рекомендовані джерела:

1. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Із скарбниці античної мудрості. 2-е вид., доп. і перероб. К. : Вища шк., 1994. 351 с.
2. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник. К. :Українськіпропілеї, 1998. 710 с
3. Нисенбаум М. Via Latina ad ius. М.: Юрист, 1996. 560 с.
4. Оленич Р. М. Латинська мова. 2-е вид., виправлене. Львів : Світ, 2001. 350 с
5. Скорина Л.П., Скорина О.А.Латинсько-український, українсько-латинський словник.Київ : Обереги, 2004. 447 с
6. Скорина Л.П., Чуракова Л.П. Латинська мова для юристів. Київ: Атіка, 2008. 416 с.
7. Л.В. Мисловська, О.Г. Пилипів, Л.Р. Олійник Латинська мова таоснови юридичної термінології. – Львів, 2015. – 280 с.
8. Ревак Н.Г.,СулимВ.Т. Латинська мова(для неспеціальнихфакультетів). Підручник.-Вінниця:Нова Книга,2011. – 440с.
- Скорина Л.П.,Чуракова Л.П. Латинська мова для юристів:Підручник / за ред. С.В. Семчинського. –Київ: Атіка, 2001. – 416с.
9. Скорина Л.П.,Чуракова Л.П. Латинська мова для юристів:Підручник / за ред. С.В. Семчинського. –Київ: Атіка, 2020. – 416с.
10. Оленич Р.М., І.Р, Чернюх Б.В.. Латинська мова: Навч.посібн. –Вид.2ге, виправл. і доповн.-Львів: Світ, 2008. – 472с.
11. [Ухаль М.М. Латинська мова: підруч. – Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. – 320 с.](#)
13. [Латинська фразеологія для майбутніх юристів \[Текст\] : навч. посіб.-Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 76 с.](#)
14. [Ситько О.М. Латинська мова для юристів: навч. посіб.-Одеса,2012.-241 с.](#)
15. [Рибачок, С.М. Латинська мова для студентів-юристів: навч. посіб. – Тернопіль, 2012. – 190 с.](#)

